

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **YOUSIF COMPANY, spol. s r.o.**
sídlem Podle trati 619/5, Praha
zastoupen JUDr. Mgr. Michalem Pospíšilem, Ph.D. LL.M., advokátem
sídlem Trojská 334/50, Praha

proti žalovanému: **Generální finanční ředitelství**
sídlem Lazarská 15/7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 9. 2023, č.j. 56366/23/7700-50128-110726,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

37/2024

1. Předmětem sporu je otázka, zda měl být žalobci přiznán úrok ze zadržného nadměrného odpočtu na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období červen 2017 ve stejné výši, jako za zdaňovací období květen 2017.
2. Žalobci byly na základě výsledku daňové kontroly vyměřeny nadměrné odpočty na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období květen 2017 a červen 2017. Za obě tato zdaňovací období mu byl následně dvěma různými rozhodnutími přiznán úrok ze zadržného nadměrného odpočtu na dani z přidané hodnoty podle § 254a zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou zvýšené o 2 procentní body, tedy 170 450,34 Kč za květen 2017 a 261 784,88 Kč za červen 2017. Proti oběma rozhodnutím o přiznání úroku podal žalobce odvolání, neboť nesouhlasil s výší přiznaného úroku. Odvolací finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 17. 6. 2021, č. j. 23599/21/5300-21442-713011, odvolání žalobce zamítlo a rozhodnutí o přiznání úroku potvrdilo.
3. Následně obdržel žalovaný od Odvolacího finančního ředitelství dne 8. 12. 2022 podnět na zahájení přezkumu tohoto rozhodnutí odkazující na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž má být úrok z nadměrného odpočtu za zdaňovací období květen 2017 počítán v jiné výši. Rozhodnutím ze dne 13. 2. 2023, č. j. 8225/23/7100-50128-110726, žalovaný přezkum nařídil. Poté Odvolací finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 13. 4. 2023, č. j. 13017/23/5300-21442-712585 změnilo rozhodnutí o odvolání ve vztahu k výši úroku za zdaňovací období květen 2017 na částku odpovídající výši repo sazby zvýšené o 14 procentních bodů, tedy na 820 031 Kč. Výši úroku za zdaňovací období červen 2017 Odvolací rozhodnutí opětovně potvrdilo. Proti této části rozhodnutí se následně žalobce odvolal.
4. Žalovaný napadeným rozhodnutím napadenou část rozhodnutí potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

II. Žaloba

5. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Je přesvědčen, že úrok ze zadržného nadměrného odpočtu na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období červen 2017 mu měl být přiznán ve stejné výši jako za zdaňovací období květen 2017. Na obě zdaňovací období je aplikovatelný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2022, č. j. 5 Afs 139/2021-31. Pokud byl úrok ve výši repo sazby navýšené o 1 % shledán jako nepřiměřeně nízký a v rozporu s právem EU a následně byl jako přiměřený stanoven úrok ve výši repo sazby zvýšené o 14 %, musí být stejně nepřiměřený i úrok ve výši repo sazby navýšené o 2 %. Nová právní úprava účinná od 1. 7. 2017 je vadná stejně jako ta předchozí. Skutkově jde v obou věcech o totožnou situaci. Rozhodl-li žalovaný v každém ze zdaňovacích období odlišně, porušil požadavek na předvídatelnost správního rozhodování.
6. Navrhl tedy, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

37/2024

7. Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a setrvává na svém názoru vysloveném v napadeném rozhodnutí. Zde dostatečně vysvětlil zákonnost úroku vyměřeného za zdaňovací období červen 2017. Úrok za každé zdaňovací období je počítán samostatně podle účinné právní úpravy. Na zdaňovací období červen 2017 se uplatní novelizované znění § 254a daňového řádu, neboť lhůta pro podání daňového přiznání za toto období uplynula 25. 7. 2017, tedy až po nabytí účinnosti zákona č. 170/2017 Sb. Toto znění § 254a daňového řádu nebylo Nejvyšším správním soudem zpochybněno, tudíž se jím musí správní orgány řídit.
8. V doplnění vyjádření odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2024, č. j. 8 Afs 274/2022-48, ve kterém Nejvyšší správní soud potvrdil, že výše úroku stanovená napadeným rozhodnutím za zdaňovací období červen 2017 je eurokonformní a dostatečně pokrývá průměrné náklady na úvěry poskytované nefinančním podnikům. Úrok ze zadržného nadměrného odpočtu za zdaňovací období červen 2017 tak byl stanoven ve správné výši.
9. Žalovaný tedy navrhl zamítnutí žaloby, případně její odmítnutí. V přezkumném řízení nedošlo ke změně výše úroku za zdaňovací období červen 2017, proti němuž směřuje podstata žalobní argumentace.

IV. Posouzení věci

10. Žaloba **není** důvodná.
 11. Úvodem lze uvést, že soud se neztotožnil se žalovaným, že by žaloba měla být odmítnuta, jelikož směřuje výlučně proti zákonnosti úroku za zdaňovací období červen 2017, u níž v přezkumném řízení k žádné změně nedošlo. Je nutno zohlednit, že žaloba proti původnímu rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 17. 6. 2021 byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2023, čj. 11 Af 41/2021-111, odmítnuta pro odpadnutí podmínky řízení. Předmětné usnesení bylo potvrzeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2024, č. j. 10 Afs 286/2023-32. Žalobce se tak nemohl domáhat přezkumu zákonnosti výše úroku ze zadržovaného nadměrného odpočtu za červen 2017 jiným způsobem než prostřednictvím nynější žaloby podané proti rozhodnutí vydanému v rámci přezkumu, přestože se důvody změny původního rozhodnutí týkaly výlučně výše úroku za květen 2017. Z hlediska soudní ochrany totiž původní rozhodnutí již neexistuje a je třeba se bránit proti rozhodnutí změněnému, a to i v případě, že se změna týká jen části původního rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2024, č. j. 3 Afs 51/2022-38, bod 20).
 12. Soud se tedy žalobní argumentací zabýval věcně, přičemž hodnotil zákonnost výše úroku ze zadržovaného nadměrného odpočtu přiznaného žalobci za zdaňovací období červen 2017.
 13. Podle § 254a odst. 1 daňového řádu, ve znění účinném od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2020, *„[d]aňovému subjektu náleží úrok z daňového odpočtu stanoveného správcem daně ode dne následujícího po uplynutí doby 4 měsíců od posledního dne lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení nebo dodatečného daňového tvrzení, ze kterého vyplývá, že daňovému subjektu má vzniknout daňový odpočet, nebo ode dne, kdy bylo toto tvrzení podáno, pokud bylo podáno*
- Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

37/2024

po lhůtě stanovené pro jeho podání, do dne vrácení daňového odpočtu nebo jeho použití na úhradu nedoplatku, nejpozději však do uplynutí lhůty pro jeho vrácení.“ Podle § 254a odst. 3 daňového řádu (v témže znění) pak výše úroku z daňového odpočtu odpovídá „*ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 2 procentní body, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.*“. V předchozím znění § 254a daňového řádu (účinném od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2017) odpovídala výše úroku z daňového odpočtu „*ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 1 procentní bod, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.*“. Judikaturou bylo dovozeno, že toto znění § 254a daňového řádu bylo v rozporu s čl. 183 směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty (výše úroku neposkytovala daňovému subjektu přiměřenou náhradu za ztrátu, kterou utrpěl v důsledku nemožnosti disponovat zadržovanou částkou). Pro nárok na úrok z odpočtu, na který by se jinak toto znění ustanovení § 254a daňového řádu užilo, tak platí pravidla vymezená v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2014, č. 7 Aps 3/2013-34 (dále jen „rozsudek Kordárna“), podle kterého kromě odlišného způsobu stanovení úročeného období má být výše úroku stanovena podle § 155 odst. 5 daňového řádu, a tedy odpovídat „*ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.*“ (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2022, č. j. 1 Afs 80/2021-45 a ze dne 23. 9. 2022, č. j. 5 Afs 139/2021-31). Z důvodu nesprávné výše úroku ze zadržovaného nadměrného odpočtu za květen 2017 byl ve věci nařízen přezkum a žalobci byl za květen 2017 přiznán úrok podle pravidel rozsudku Kordárna.

14. Žalobce je však přesvědčen, že mu úrok ve stejné výši přísluší i za červen 2017. Na toto zdaňovací období se však výše uvedené závěry rozsudku Kordárna neuplatní. Podle čl. XI odst. 3 zákona 170/2017 Sb., kterým byla provedena předmětná novela daňového řádu, platí že „*[u] daňového odpočtu uplatněného v řádném daňovém tvrzení nebo dodatečném daňovém tvrzení, u kterého lhůta pro jeho podání uplynula přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se uplatní úrok z daňového odpočtu podle § 254a zákona č. 280/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*“ Lhůta k podání daňového přiznání za zdaňovací období červen 2017 uplynula 25. 7. 2017, tedy až po nabytí účinnosti novely dne 1. 7. 2017 (čl. XIV zákona 170/2017 Sb.). Na úrok za červen 2017 se tedy uplatní znění § 254a odst. 3 daňového řádu účinné od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2020, které již eurokonformní je (podrobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2024, č. j. 8 Afs 274/2022-48). Úrok z daňového odpočtu musí daňovému subjektu poskytnout přiměřenou náhradu za ztrátu, kterou utrpěl v důsledku nemožnosti disponovat zadržovanou částkou. Jednak musí pokrývat úrok na úvěrech poskytovaných nefinančním podnikům, a pokud je vyplácen s časovým odstupem, měl by pokrývat i znehodnocení zadržovaných prostředků v důsledku inflace (viz rozsudek Soudního dvora Evropské Unie ze dne 23. 4. 2020, *Sole-Mizo*, spojené věci C-13/18 a C-126/18). Při srovnání zákonné sazby za zdaňovací období červen 2017 jak s úroky na „běžných“ podnikatelských úvěrech, tak s úroky na kontokorentech, revolvingových úvěrech a pohledávkách na kreditních kartách (soud vycházel z veřejné databáze České národní banky ARAD), je zřejmé, že úprava úroku z nadměrného odpočtu účinná od 1. 7. 2017 do 31. 12. 2020 první z kritérií splňuje (viz zejm. body 39-40 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2024, č. j. 8 Afs 274/2022-48, nebo body 40-46 prvostupňového rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství obsahující tabulky i grafické porovnání úrokových sazeb za rozhodné časové období)). Stejně pak tato sazba po většinu Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

37/2024

času více či méně pokrývala i míru inflace, o niž byla zadržovaná částka znehodnocena. Úrok ze zadrženého nadměrného odpočtu za zdaňovací období červen 2017 příslušel žalobci za období od 26. 11. 2017 do 9. 9. 2020. V tomto období překročila průměrná roční výše inflace výši úroku pouze nepatrně, toliko na začátku a samém konci tohoto období. Splňuje tak i druhé kritérium (k tomu přehledně viz tabulka průměrné roční míry inflace a grafické znázornění přiznané úrokové sazby a inflace obsažené v bodě 39 rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 13. 4. 2023). Není tedy pravdou, že by právní úprava účinná od 1. 7. 2017 byla stejně vadná jako ta předchozí, jak tvrdí žalobce.

15. Odmítnout je nutné rovněž argumentaci, že pokud byla podle Nejvyššího správního soudu příliš nízká sazba ve výši repo sazba + 1 procentní bod, pak je příliš nízká i sazba ve výši repo sazba + 2 procentní body. Jakkoliv se rozdíl v sazbách může zdát malý, ekonomicky byl poměrně výrazný. Po celou dobu účinnosti úpravy posuzované v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2020, č. j. 1 Afs 445/2019-47, byla repo sazba ve výši 0,05 %. Rozdíl mezi sazbou ve výši repo sazby + 1 procentní bod a repo sazby + 2 procentní body byl tedy takřka dvojnásobný. Pro úpravu účinnou mezi 1. 1. 2015 a 30. 6. 2017 tedy skutečně platilo, že zákonná sazba byla nedostatečná. Jak však bylo vysvětleno výše, to neplatí pro úpravu účinnou od 1. 7. 2017 (k tomu viz bod 44 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2024, č. j. 8 Afs 274/2022-48).
16. Žalovaný tak výši úroku ze zadrženého nadměrného odpočtu za zdaňovací období červen 2017 přiznal žalobci v souladu s § 254a daňového řádu, ve znění účinném od 1. 7. 2017, což odpovídalo tržní situaci po dobu zadržování finančních prostředků žalobce. Námitka tak není důvodná.
17. Ničím nepodložené obecné poukazy žalobce na záměrné protahování řízení ze strany žalovaného či na údajnou neodbornost oprávněných úředních osob na zákonnost napadeného rozhodnutí žádný vliv nemají.

V. Závěr a náklady řízení

18. Soud tedy neshledal argumentaci žalobce důvodnou. Vzhledem k tomu, že v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž soud musí přihlížet z úřední povinnosti, soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 11. března 2026

David Raus v.r.
předseda senátu